

Utbildningsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till Utbildningsnämnden

Datum:
2021-11-29

Diarienummer:
UBN-2021-05109

Handläggare:
Ulrika Lidbom

Yttrande över slutbetänkande "Börja med barnen! En sammanhållen god och nära vård för barn och unga" (SOU 2021:34)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden föreslår kommunstyrelsen besluta

- 1 **att** avge yttrande till socialdepartementet enligt ärendets bilaga 1.

Ärendet

Uppsala kommun har under september 2021 varit remissinstans för delbetänkandet från socialdepartementet gällande *Börja med barnen, en sammanhållen god och nära vård för barn och unga, SOU 2021:34*.¹ I delbetänkandet föreslogs bland annat genomförande av ett nationellt hälsovårdsprogram för att säkra en kontinuerlig hälsouppföljning på individuell nivå genom hela uppväxten och tidiga och ändamålsenliga insatser i samverkan mellan olika vårdgivare.

Uppsala kommun är nu remissinstans för slutbetänkandet *Börja med barnen, Följa upp hälsa och dela information för en god och nära vård (SOU 2021:78)*. Yttrandet ska vara socialdepartementet till handa senast 9 februari (beviljat uppskov från angivna 4 februari). I slutbetänkandet redovisas förslag och bedömningar som syftar till insatser gällande en stärkt uppföljning av barn och ungas hälsa, en ökad informationsdelning mellan huvudmän och verksamheter men också för den enskilde, samt kartläggning av förekomst och behov gällande barn och unga med långvariga och stora vårdbehov.

Gällande stärkt uppföljning instämmer Uppsala kommun i utredningens slutsatser om att det finns behov av att utveckla såväl hälsodataregister som kvalitetsregister för att säkra kvaliteten i hälsovårdande

insatser gällande barns och ungas fysiska och psykiska hälsa. Uppsala kommun är även positiv till att det hälsofrämjande perspektivet för barn och unga lyfts. Uppsala kommun instämmer i utredningens förslag om god informationsförsörjning för såväl hälso- och sjukvårdens verksamheter som för den enskilde. Förslagen syftar till att möjliggöra kontinuitet i vård och omsorg i syfte att höja kvalitet och trygghet för brukaren.

I syfte att nå en samlad nationell kunskap föreslås en kartläggning. Det behövs en samlad nationell kunskap och skarp analys av exempelvis sjukdomsförekomst och vård- och omsorgsbehov som barn och unga med kroniska sjukdomar eller annan långvarig ohälsa uppvisar. Sådan kunskap saknas i dagsläget. Uppsala kommun instämmer huvudsakligen i utredningens förslag, men lämnar i yttrandet några synpunkter vilka redovisas under rubriken förslag och bedömningar.

Slutbetänkandet i sin helhet kan läsas [här](#).

Beredning

Ärendet har beretts av vård och omsorgsförvaltningen, utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen tillsammans. Juridiska enheten samt Medicinskt ledningsansvarig skolsköterska har konsulterats.

Ärendet kommer att lyftas till vård och omsorgsnämnden, utbildningsnämnden och socialnämnden samt kommunstyrelsen.

Föredragning

Nationellt och internationellt perspektiv

I syfte att skapa bättre förutsättningar som leder till en mer sammanhållen god och nära vård genom behandling av hälsodata pågår för närvarande ett omfattande utvecklingsarbete. Detta sker såväl nationellt som internationellt och gäller inte minst i våra nordiska grannländer samt inom EU. Syftet är att skapa goda förutsättningar för en gynnsam utveckling gällande barn och ungas hälsa. Det förutsätter dock att barns och ungas perspektiv och det hälsofrämjande perspektivet beaktas i detta arbete.

En sammanhållen barn- och ungdomshälsovård och ett nationellt hälsovårdsprogram säkrar en kontinuerlig hälsouppföljning på individuell nivå genom hela uppväxten och tidiga och ändamålsenliga insatser i samverkan mellan olika vårdgivare.

Utredningens förslag och bedömningar

I ett gemensamt yttrande förslås att Uppsala kommun instämmer med utredningens förslag med vissa tillägg som kan utläsas i bifogat yttrande. I slutbetänkandet redovisas förslag om hälsodataregister och kvalitetsregister som syftar till insatser gällande en stärkt uppföljning av barn och ungas hälsa. Ett sådant systematiskt arbetssätt går i linje Uppsala kommuns rapport *Barn och ungas psykiska hälsa i Uppsala 2021*, KSN-2021-01304, som kommunstyrelsen tog beslut om 21-06-16. Vidare redovisar i slutbetänkandet insatser för en ökad informationsdelning mellan huvudmän och verksamheter men också för den enskilde.

Regeringen föreslås tillsätta en utredning för att utreda om dagens lagstiftning är ändamålsenlig när det gäller utlämnande av uppgifter från hälso- och sjukvården

till barn respektive vårdnadshavare. I yttrandet föreslås även en kartläggning av förekomst och behov gällande barn och unga med långvariga och stora vårdbehov.

Ekonomiska konsekvenser

Ej aktuellt i ärendet

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2021-11-26
- Bilaga 1, Yttrande över slutbetänkande SOU 2021:78, Börja med barnen! Följa upp hälsa och dela information för en god och nära vård

Utbildningsförvaltningen

Susana Olsson Casas
Utbildningsdirektör

Datum:
2021-11-26

Diarienummer:
SCN 2021-00582
UBN 2021-05109
OSN 2021-00687

Utbildningsnämnden
Yttrande

Handläggare:
Sophie Jonneryd
Ulrika Lidbom
Lena Sjöberg

Socialdepartementet S2021/06815
s.remissvar@regeringskansliet.se
s.fs@regeringskansliet.se

Yttrande över slutbetänkandet SOU 2021:78, Börja med barnen! Följa upp hälsa och dela information för en god och nära vård

Uppsala kommun har mottagit ovan rubricerad remiss för yttrande och kommunens synpunkter presenteras nedan.

Sammanfattning

I slutbetänkandet redovisas förslag och bedömningar som syftar till insatser gällande en stärkt uppföljning av barn och ungas hälsa, en ökad informationsdelning mellan huvudmän och verksamheter men också för den enskilde, samt kartläggning av förekomst och behov gällande barn och unga med långvariga och stora vårdbehov.

Uppsala kommun instämmer huvudsakligen i utredningens förslag, men lämnar i yttrandet några synpunkter vilka redovisas under rubriken förslag och bedömningar.

Utredningens förslag och bedömningar

Kapitel 5.1 Uppföljning av barns och ungas hälsa

Uppsala kommun instämmer med förslagen om att ge Socialstyrelsen i uppdrag att utreda barns och ungas hälsa genom ett hälsodataregister. Uppsala kommun anser det som nödvändigt att följa barn och ungas utveckling genom hälsodata utifrån ett hälsofrämjande, förebyggande och ett jämlikt hälso- och sjukvårdsperspektiv. I nuläget följs inte barn och unga mellan 6 och 20 år. Detta skulle möjliggöras med hjälp av ett hälsodataregister. Ett sådant register behöver samla in uppgifter från alla ingående hälsovårdande verksamheter inom barn- och ungdomshälsovården för att det ska vara möjligt att följa barns och ungas hälsa och hälsofrämjande och förebyggande åtgärder som barn och unga får under hela uppväxten.

5.2 Förtydligande om uppgifter om hälsovård i kvalitetsregister

Uppsala kommun instämmer i förslaget och håller med om att betoningen av att hälsa och sjukvård tillsammans är av stor vikt.

Uppsala kommun anser att en förutsättning för att kvalitetsregistren ska kunna utvecklas och uppnå en hög täckningsgrad är att kommunerna ska kunna ta del av exempelvis statsbidrag under en uppbyggnadsfas.

5.3 Hälsoreformen för barn och unga bör följas, stödjas, utvärderas och tillses

5.3.1 Uppdrag till Socialstyrelsen att stödja genomförandet av den nationella hälsovårdsreformen

Uppsala kommun instämmer i förslaget om att ge Socialstyrelsen i uppdrag att stödja genomförandet av den nationella hälso­reformen för barn och unga genom det nationella hälsovårdsprogrammet. Uppsala kommun håller med om att införandet särskilt behöver stödjas i elevhälsans medicinska insatser i och med att elevhälsans medicinska insats berör barn och unga mellan 6–21 år.

5.3.2 Uppdrag till Myndigheten för vård- och omsorgsanalys att utvärdera hälso­reformen för barn och unga

Uppsala kommun instämmer i förslaget om att ge myndigheten för vård- och omsorgsanalys i uppdrag att utvärdera effekterna i enlighet med förslag. Det gäller både samverkan mellan de verksamheter som utgör barn- och ungdomshälsovården och samverkan med övrig hälso- och sjukvård, tandvård och socialtjänst.

5.3.4 Inspektionen för vård och omsorg bör granska barn och ungdomshälsovårdens verksamhet

Uppsala kommun anser att utredningen istället för att göra en bedömning borde lagt fram ett förslag avseende detta område, det vill säga att IVO *ska* granska barn- och ungdomshälsovårdens verksamhet utifrån det nationella hälsovårdsprogrammet. Vidare anser Uppsala kommun att vikten av socioekonomiska förutsättningar behöver synliggöras för att säkerställa jämlik hälsa.

5.3.5 Det behöver följas upp om barns och ungas behov tillgodoses i omställningsprocessen

Uppsala kommun instämmer i förslaget och anser det som särskilt viktigt att säkerställa att barnrättsperspektivet beaktas i omställningsprocessen. Uppsala kommun bedömer, liksom utredningsförslaget, att det i detta uppdrag är viktigt att särskilt följa upp om barns och ungas behov tillgodoses i omställningen till en god och nära vård och att det bör ingå att föreslå indikatorer och att redovisa resultat på aggregerad nivå om hur omställningsprocessen påverkar hälso- och sjukvården för barn och unga.

5.4 Kartlägga förekomsten av och behov hos barn och unga med långvariga och stora vård- och omsorgsbehov

Uppsala kommun instämmer i förslaget men anser att det kan innebära risker att deltagandet bygger på frivillighet vilket skulle kunna äventyra en god representation i och med att organisering ser olika ut i olika delar av landet. Uppsala kommun föreslår

att detta arbete genomförs genom att involvera målgruppen som berörs, det vill säga barn och unga med långvariga och stora vård- och omsorgsbehov. Ett sådant arbete skulle förslagsvis kunna ske genom tjänstedesign. Vidare uppmärksammar Uppsala kommun vikten av att det förtydligas hos vilka vårdgivare kartläggningen ska ske, följas upp i och med att dessa barn och unga ofta får insatser från flera vårdgivare.

5.6 Förslag till bestämmelser om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation bör genomföras och en utvidgning bör övervägas

Uppsala kommun uppmärksammar att endast bedömningar ligger till underlag för förslaget. Uppsala kommun anser därför att om man vill genomföra detta så borde detta vara ett förslag istället för en bedömning. Exempelvis skulle detta kunna ske genom ett tilläggsuppdrag utifrån de behov man ser.

5.7 Utlämnande av uppgifter från hälso- och sjukvården till barn och vårdnadshavare bör utredas

Uppsala kommun instämmer i förslaget.

5.8 Förslag om ombuds tillgång till uppgifter bör genomföras

Uppsala kommun instämmer i att förslagen men vill att det tydliggörs att det finns behov av att ett ombud även kan vara en funktion och inte alltid en person som finns i den enskildes närhet.

5.9 Utredningens förslag stärker och går i linje med nationell och internationell utveckling på hälsodataområdet

5.9.2 Tydligare styrning mot nationell informationsstruktur och gemensam terminologi

Uppsala kommun instämmer i vikten av att ha en entydig och enhetlig terminologi. Detta är väsentligt både utifrån sökbarhet i journaler och i kommunikationen mellan huvudmän. Arbetet med detta bör dock ske nära de som arbetar i vården för att säkerställa att terminologin kan implementeras i det kliniska arbetet. Detta för att möjliggöra en samsyn och för att utvärderingar ska kunna göras på ett likvärdigt sätt.